

חג הפסחא והצום שקודם לחג – איגרת מידע לעובדים בארגוני בריאות

חג הפסחא הוא החג המרכזי בלוח השנה הנוצרי. השנה מציין כל העולם הנוצרי את החג בימים ראשון-שני, 20-21 באפריל 2014

רקע כללי

בחג זה מציינים נוצרים ברחבי העולם את תחייתו של ישוע. על פי הברית החדשה, נצלב ישוע בחג הפסחא. חג הפסחא המקראי מציין את היציאה ממצרים, מבית עבדים, והוא נחוג בעונת האביב, כשהעולם "נולד" מחדש לאחר חודשי החורף. בדומה לכך, מסמל חג הפסחא הנוצרי את השחרור מן השיעבוד לחטא ולמוות ואת הלידה לחיים חדשים ונצחיים, בזכות הקרבתו ומותו של ישוע על הצלב.

את החג חוגגים תמיד ביום ראשון, "יום התחיה", המחושב מדי שנה על פי ראשית האביב ומלוא והירח. פסחא הוא חג של שמחה וראשיתו בתפילה בכנסיה בשבת בלילה (אור ליום ראשון) המלווה בנרות המסמלים את תבוסת החושך אל מול אור התחיה, וכן תפילות בבוקרו של החג. במהלך שני ימי החג מבקרים קרובי משפחה, ואוכלים מאכלים אופייניים לחג.

לחג קודם השבוע הקדוש המציין את האירועים שקרו לישוע, לפי המסורת הנוצרית, בשבוע האחרון בירושלים:

- ביום ראשון, שבוע לפני החג: כניסתו הדרמטית מהר הזיתים (שלא היה חלק מהעיר) לירושלים.
- ביום חמישי, טקס רחיצת הרגלים. יום זה מציין את הסעודה האחרונה ותפילתו של ישוע בלילה האחרון בחייו.
- יום שישי הוא יום עצוב במיוחד, שכן על פי המסופר בברית החדשה, זהו יום הצליבה והקבורה. יום זה מציין בתפילות ותהלוכות בקהילות הנוצריות.

קודמים לחג הפסחא ארבעים ימי צום של חשבון נפש והתבוננות ("לנט" בלטינית), שאותם מקדישים המאמינים לתפילה ולתשובה.

מידע שימושי לצוות ועצות להתייחסות בתקופה זו:

- **סדר היום:** הנוצרים לא עובדים בימי החג (20 - 21 באפריל).
  - **הסעדה:** בתקופת הצום (ארבעים יום לפני החג), יש מאמינים המקפידים להימנע מצריכת מוצרים מן החי, כולל בשר, דגים, חלב וביצים. אחרים ימנעו ממוצרים חביבים עליהם כמו שוקולד ומתוקים. יש שיקפידו על ההימנעות ממאכלים מסויימים רק בימים ספציפיים כמו שני (הזרם האורתודוקסי), רביעי (הקתולים) ושישי (אורתודוקסים וקתולים) בעיקר בשבוע האחרון שלפני החג. יש המקפידים על צום מלא ביום שישי הקדוש, הוא יום הצליבה שלפני הפסחא.
  - **טיפולים ותרופות:** אין מניעה לקבל טיפולים רפואיים, אולם יתכן שיהיו מטופלים שיבקשו לשנות את מועד הטיפול, אם הדבר אפשרי מבחינה רפואית, בעיקר בשל הלחץ המשפחתי הכרוך בהתארגנות לימי החג.
  - **פעילויות מקצועיות:** מרבית הנוצרים יהיו בחופשה מיום חמישי שטרם החג, אחרים עשויים לבקש חופשה כשבוע לפני החג בהכנות אליו. לפיכך, לא כדאי לקיים פעילות מיוחדת בשבוע שטרם החג.
  - **סוגיות נוספות:** מקובל לתת מתנות בתקופת החג - ביצים מקושטות ובובות של ארנבים היא מסורת עממית פופולרית, שמקורה בחגי האביב. נוצרים מברכים זה את זה בחג בברכת "המשיח קם".
  - **לאחר הפסחא:** ביום החמישים לפסחא, מציינים הנוצרים את חג הפנטקוסט ("חמישים" ביוונית) שבו, על פי המסופר בברית החדשה, ירדה רוח הקודש על התלמידים והם קיבלו את הסמכות והרוח להפיץ את הבשורה.
- תודה לאלו שיעצו בהכנת האיגרת - חנה בנדקובסקי ממרכז ירושלים ליחסי יהודים ונוצרים ולצוות המרכז הבין-תרבותי לירושלים: ד"ר חגי אגמון-שניר, חנן אוחנה וד"ר מיכל שוסטר. בכל מקרה, אין לראות בדף זה משום ייעוץ דתי או רפואי.